

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 34Csp/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123200399
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Uhrinovský, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123200399.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 2 - 34Csp/7/2023

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Petrom Uhrinovským, PhD. v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava – Petržalka, zast. Remedium Legal, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava – Petržalka, proti žalovanému A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. X, XXX XX D., o zaplatenie 2.110,30 EUR spolu s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- 8 - 34Csp/7/2023

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 600 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 600 EUR od 28.3.2023 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

- 8 - 34Csp/7/2023

1. Obchodná spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzska republika, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 47 258 713, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava - Staré Mesto, ako veriteľ a právny predchodca žalobcu (ďalej aj ako „právny predchodca žalobcu“) sa žalobou doručenou súdu dňa 16.1.2023 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.110,30 EUR spolu s príslušenstvom a nahradenia trov konania.

1.1. Žalobca podanú žalobu odôvodnil tým, že dňa 08.11.2019 právny predchodca žalobcu uzatvoril ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom úvere (ďalej aj ako „Zmluva 1“), na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky v celkovej výške 1.248,90 EUR (ďalej aj ako „Úver 1“). Do dňa podania žaloby uhradil žalovaný titulom poskytnutého Úveru 1 len časť svojho dlhu vo výške 38,62 EUR. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného právny predchodca

žalobcu vyhlásil dňa 2.7.2020 mimoriadnu splatnosť Úveru 1. Žalovaný má teda voči žalobcovi k dňu podania žaloby titulom Úveru 1 neuhradené záväzky po splatnosti v celkovej výške 1.369,12 EUR (1.230,94 EUR z titulu zvyšku dlžnej úverovej istiny; 106,54 EUR z titulu dlžných úrokov z úveru; 11,64 EUR z titulu dlžného poistného z úveru; 20,00 EUR z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky). Okrem tejto sumy žalobca požadoval aj zaplatenie úrokov z dlžnej úverovej istiny a úrokov z omeškania.

1.2. Dňa 08.11.2019 právny predchodca žalobcu uzatvoril ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty (ďalej aj ako „Zmluva 2“), na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky v celkovej výške 630,94 EUR (ďalej aj ako „Úver 2“), a to sumu 600,00 EUR žalovaný čerpal výbermi hotovosti z bankomatov a sumu 30,94 EUR predstavujú poplatky, ktoré žalobca účtoval žalovanému v súlade so Zmluvou 2 ako súčasť úverovej istiny. Do dňa podania žaloby žalovaný neuhradil titulom poskytnutého Úveru 2 ani len časť svojho dlhu. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného právny predchodca žalobcu vyhlásil dňa 16.07.2020 mimoriadnu splatnosť Úveru 2. Žalovaný má teda voči žalobcovi vo vzťahu k Úveru 2 k dňu podania žaloby neuhradené záväzky po splatnosti v celkovej výške 741,18 EUR (630,94 EUR z titulu zvyšku dlžnej úverovej istiny; 73,58 EUR z titulu dlžných úrokov z úveru; 16,66 EUR z titulu dlžného poistného z úveru; 20,00 EUR z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky). Okrem tejto sumy žalovaný požadoval aj zaplatenie úrokov z dlžnej úverovej istiny.

1.3. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.6.2023 uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu ako postupcom a žalobcom ako postupníkom (ďalej aj ako „Zmluva o postúpení“) bola pohľadávka voči žalovanému z titulu Zmluvy 1 a Zmluvy 2 (ďalej spoločne aj ako „Zmluvy“) postúpená žalobcovi.

2. Nakoľko k postúpeniu pohľadávky uplatnenej v tomto konaní došlo po podaní žaloby, tak súd procesným postupom podľa § 80 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „CSP“) pripustil zmenu právneho predchodcu žalobcu, na miesto ktorého vstúpil žalobca.

3. Súd po podaní žaloby vyzval žalobcu aby súdu uviedol a preukázal (-) spôsob preverenia príjmu žalovaného pred uzavretím predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, (-) splnenie zákonnej podmienky pre zosplatenie úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (upozornenie na využitie práva na zosplatenie).

3.1. Žalobca v písomnom podaní doručenom súdu dňa 2.2.2023 uviedol že schopnosť žalovaného splácať Úver 1 a Úver 2 (ďalej spoločne aj ako „Úvery“) posudzoval samostatne na základe informácií o konkrétnom žiadateľovi a jeho finančnej situácii uvádzaných pri žiadosti o Úvery, a to automatizovaným systémom posúdenia žiadosti, ktoré je nastavené tak, aby boli preverené všetky informácie prostredníctvom internetových stránok, pričom sa využívajú najmä stránky telekomunikačných spoločností, obchodný register, živnostenský register, kontrola OP na stránke Ministerstva vnútra SR, či nie je evidovaný ako stratený alebo odcudzený, v úverovom registeri SOLUS, NRKI a overenie v Sociálnej poisťovni.

4. Žalovanému bola žaloba doručená dňa 27.3.2023, avšak sa k nej žiadnym spôsobom nevyjadril.

5. V zmysle § 177 ods. 1 v spojení s § 297 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „CSP“) súd na prejednanie tohto sporu nariadil pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 12.10.2023 (ďalej aj ako „Pojednávanie“).

6. Z písomných vyjadrení strán, Pojednávaní a vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, súd zistil nižšie uvedený skutkový stav.

6.1. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom Zmluvu 1, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý Úver 1 vo výške 1.248,90 EUR, ktorý sa zaviazal splácať v 48 mesačných splátkach po 36,68 EUR, pri ročnej úrokovej sadzbe 17,99 % (RPMN 19,55 %), a to až do celkovej sumy Úveru 1 vo výške 1.760,64 EUR, pričom prvá splátka bola dohodnutá na deň 15.12.2019.

6.2. Listom zo dňa 8.7.2020 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť Úveru 1 a vyčíslil žalovanému dlh v celkovej výške 1.369,12 EUR, pričom ho doručil žalovanému dňa 15.7.2020.

6.3. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom Zmluvu 2, v ktorej bola dohodnutá výška úverového rámca 5.000 EUR, aktuálna výška úverového rámca 900 EUR, výška mesačnej splátky bola definovaná ako min. 5 % z dlžnej čiastky, výška úrokovej sadzby bola stanovená na 27,48 % ročne a RPMN mala hodnotu 31,13 %.

6.4. Z výpisu z úverového účtu žalovaného vyplýva, že žalovaný čerpal Úver 2 vo výške 630,94 EUR (sumu 600,00 EUR výbermi hotovosti z bankomatov a sumu 30,94 EUR ako poplatky, ktoré sú súčasťou úverovej istiny). Listom zo dňa 16.7.2020 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť Úveru 2 a vyčíslil žalovanému dlh v celkovej výške 741,18 EUR, pričom ho doručil žalovanému dňa 23.7.2020.

6.5. Z vyjadrenia žalobcu a výpisu z úverového účtu žalovaného mal súd taktiež za preukázané, že žalovaný zaplatil žalobcovi titulom poskytnutého Úveru 1 sumu v celkovej výške 38,62 EUR.

6.6. Žalobca posúdil schopnosť žalovaného splácať Úvery, ako aj preveril jeho bonitu tým spôsobom, že žalovaný mu uviedol základné informácie týkajúce sa jeho čistého mesačného príjmu a jeho mesačných výdavkov (spôsob bývania, počet vyživovaných detí, nájomné a pod.), ktoré už ďalej žiadnym spôsobom neoveroval.

6.7. Titulom Zmluvy o postúpení došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorú si žalobca uplatňuje v tomto konaní (pohľadávka voči žalovanému z Úverov).

7. Na vyššie zistený a opísaný skutkový stav súd aplikoval tieto právne normy a zmluvné dojednania strán sporu platné a účinné k dňu vyhlásenia tohto rozsudku, ak ďalej nie je uvedené inak (zistil nižšie uvedený právny stav): (-) § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „Občiansky zákonník“), (-) § 39 Občianskeho zákonníka, (-) § 41 Občianskeho zákonníka, (-) § 52 Občianskeho zákonníka, (-) § 53 Občianskeho zákonníka, (-) § 524 až 530 Občianskeho zákonníka, (-) § 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), (-) § 7 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 9 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, (-) § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, (-) § 3 Nariadenia vlády číslo 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „Nariadenia vlády č. 87/1995“).

8. V zmysle zisteného skutkového a právneho stavu súd takto vec právne posúdil a rozhodol nižšie uvedeným spôsobom a na základe nižšie uvedených úvah.

9. Súd vyhodnotil vzťah žalobcu a žalovaného založený titulom Zmlúv ako vzťah spotrebiteľský, a teda naň aplikoval všetky ustanovenia platných právnych predpisov vzťahujúce sa na úpravu takýchto vzťahov.

10. Súd považoval Zmluvy za platné uzatvorené, avšak dospel k záveru, že žalobca si neslnil povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda ako veriteľ pri uzatvorení Zmlúv nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Žalobca vo vzťahu k takejto povinnosti sa len spoľahol na žalovaného, ktorý mu uviedol základné informácie týkajúce sa jeho čistého mesačného príjmu a jeho mesačných výdavkov (spôsob bývania, počet vyživovaných detí, nájomné a pod.). Žalobca pritom žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal spôsob, akým žalobca dokladoval svoj príjem a výdavky, príp. ako si takto tvrdené skutočnosti žalovaným overil. Z vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že žalobca sa obmedzil len na jednostranné vyhlásenie žalovaného a ďalej už jeho príjem a výdavky žiadnym spôsobom neoveroval a ani nezisťoval.

11. V zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch bol pritom žalobca povinný pred uzatvorením Zmlúv posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať Úvery, pričom bol povinný zobrať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytol Úvery, ich výšku, príjem žalovaného a aj účel Úverov.

12. Vo všeobecnosti možno uviesť, že zmyslom a účelom dotknutého ustanovenia § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ jeho existujúcu situáciu, najmä jeho príjmy a výdavky, tak aj skutočností, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať, napríklad predpokladaný príjem a podobne. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa pritom vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napríklad možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a podobne. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme najmä ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplne, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov domáci rozpočet, a to tak stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Preskúmať jeho konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, vyživováciu podobnosť a podobne. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

13. Vo vzťahu k povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver súd poukazuje aj na všeobecne akceptovanú judikatúru, a to napr. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 19CoCsp/14/2022 zo dňa 30. júna 2022, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 22CoCsp/19/2022 zo dňa 28. júna 2022, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/171/2016 zo dňa 27. októbra 2016, Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/72/2017 zo dňa 26. októbra 2017, pričom v zmysle uvedenej judikatúry vyplývajú tieto závery: Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. (...) Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie záväznej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke. (...) Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou,

t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Pre naplnenie podmienok uvedených v ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti.

14. Z vykonaného dokazovania pritom vyplýva, že žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Žalobca sa obmedzil len na tvrdenie žalovaného, ktoré však žalovaný ani žiadnym spôsobom žalobcovi nepreukázal. Žalobca už ďalej nezískaval informácie zo žiadnych iných relevantných zdrojov. Pre naplnenie dikcie § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch pritom nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyseľnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver.

15. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca neuviedol žiadne relevantné skutočnosti o skúmaní schopnosti žalovaného splácať Úvery a ani súdu žiadne doklady o predmetnom skúmaní nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalovaného žalobca nepostupoval. Nezaujímali ho príjmy, overenie týchto príjmov a ani samotné výdavky žalovaného, a to najmä to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie úveru. Zároveň si žalobca nepreveril údaje o žalovanom z verejne prístupných registrov, u jeho zamestnávateľa alebo zo Sociálnej poisťovne, keďže k tejto skutočnosti žalobca súdu žiadne listiny nepredložil.

16. Bolo pritom základnou povinnosťou žalobcu vo vzťahu k bonite žalovaného získať informácie od neho priamo a v jeho súčinnosti, a následne takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa pritom považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spôsob, akým žalobca posudzoval schopnosť žalovaného splácať úver, nebol podľa názoru súdu spôsobilý objektívne vytvoriť pravdivý obraz o žalovaného finančnej situácii, a teda došlo k hrubému porušeniu základnej povinnosti žalobcu posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať úver.

17. Napokon súd vyhodnotil predčasné zosplatnenie Úverov ako neúčinné, nakoľko v zmysle § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je zákonným dôsledkom porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou aj to, že žalobca nie je oprávnený vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

18. Podľa § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a (a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a (b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

19. Z citovaného ustanovenia § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských teda vyplýva, že právny predchodca bol oprávnený postúpiť práva vyplývajúce zo Zmlúv (postúpiť pohľadávku z Úverov) mimo iného za predpokladu, že pohľadávka je po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

20. Keďže súd dospel k záveru, že právny úkon „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“ zo dňa 8.7.2020 (predčasné zosplatnenie Úveru 1) je neplatný a neúčinný, a teda nespôsobuje zákonom

predpokladané následky, ako napr. aj to, že pohľadávka z Úveru 1 sa nestala splatnou, a zároveň konečný termín splatnosti Úveru 1 bol v zmysle Zmluvy dohodnutý na deň 15.11.2023, ktorý ešte len nastane, teda až po uzatvorení Zmluvy o postúpení a následnej účinnosti postúpenia, ktoré nastalo k dňu 21.6.2023, tak nedošlo ani k platnému a účinnému postúpeniu pohľadávky z Úveru 1 titulom Zmluvy o postúpení, resp. právny predchodca žalobcu nebol oprávnený podľa platných právnych predpisov postúpiť práva vyplývajúce zo Zmluvy 1 na žalobcu.

21. Pokiaľ teda právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávku z Úveru 1 a Zmluvy 1 na žalobcu, tak konal v rozpore s ustanovením § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto je Zmluva o postúpení v predmetnom rozsahu neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor tohto právneho úkonu so zákonom), pričom došlo aj k porušeniu § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu. Žalobca tým pádom nemohol ani platné nadobudnúť pohľadávku z Úveru 1 a Zmluvy 1, a tak vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu vo vzťahu k Úveru 1 zamietol v tomu zodpovedajúcom rozsahu.

22. Podobne súd dospel k záveru, že právny úkon „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“ zo dňa 16.7.2020 (predčasné zosplatenie Úveru 2) je neplatný a neúčinný, a teda nespôsobuje zákonom predpokladané následky, ako napr. aj to, že pohľadávka z Úveru 2 sa nestala splatnou.

23. Oproti Úveru 1 však konečný termín splatnosti Úveru 2 už nastal, a to ešte pred uzatvorení Zmluvy o postúpení a následnej účinnosti postúpenia, ktoré nastalo k dňu 21.6.2023, a tak došlo aj k platnému a účinnému postúpeniu pohľadávky z Úveru 2 titulom Zmluvy o postúpení, resp. právny predchodca žalobcu bol oprávnený podľa platných právnych predpisov postúpiť práva vyplývajúce zo Zmluvy 2 na žalobcu.

24. Ďalej v nadväznosti na vyššie uvedené teda súd dospel k záveru, že Úver 2 je potrebné v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný by teda mal za použitia vyššie spomenutej zákonnej fikcie (očistenia Úveru 2 od úrokov a poplatkov) žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého Úveru 2, t. j. sumu v celkovej výške 600 EUR (súd považoval za poplatok aj sumu 30,94 EUR, ktorú žalobca účtoval žalovanému ako súčasť úverovej istiny). Žalovaný doposiaľ nezaplatil žalobcovi ani len časť z dlžnej sumy, a tak jeho dlh voči žalovanému predstavuje sumu v celkovej výške 600 EUR.

25. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na podanie žaloby mal napokon súd za preukázanú zo Zmluvy o postúpení.

26. Z vyššie uvedených dôvodov tak súd považoval žalobu za sčasti dôvodnú a opodstatnenú a zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 600 EUR, pričom v prevyšujúcej časti uplatneného žalobného nároku žalobu zamietol.

27. K rozhodnutiu súdu o zmene žalobcu a následnému rozhodnutiu vo veci samej súd na doplnenie uvádza a odkazuje na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 788/2015 z 2. decembra 2015, v zmysle ktorého, ústavno-právne konformný výklad ustanovenia § 92 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku musí byť taký, aby čo najviac rešpektoval dispozičnú slobodu účastníkov konania. Zároveň však s ohľadom na procesnú ekonómiu je na mieste pri rozhodovaní súdu o zmene účastníka konania presvedčiť sa, či nastala formálno-právna skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prevod alebo prechod práv a povinností. Rozhodnutím o pripustení zmeny účastníka na strane žalovaného súd nijako neprejudikuje konečný záver o tom, či nový žalovaný, ktorého súd na základe návrhu žalobcu pripustil do konania, je naozaj po hmotno-právnej stránke vo veci pasívne legitímovaný, teda či je, alebo nie je nositeľom tých hmotných práv, resp. povinností, o ktoré v konaní ide.

28. Citované rozhodnutie možno analogicky aplikovať aj na situáciu, keď rozhodnutím o pripustení zmeny žalobcu súd nijako neprejudikuje konečný záver o tom, či nový žalobca, ktorého súd na základe návrhu pôvodného žalobcu pripustil do konania, je naozaj po hmotno-právnej stránke vo veci aktívne legitímovaný, teda či je, alebo nie je nositeľom tých hmotných práv, resp. povinností, o ktoré v konaní ide.

29. Z prísúdenej sumy súd priznal žalobcovi aj príslušenstvom v podobe úrokov z omeškania, a to v súlade s § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadením č. 87/1995, a to odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému, keďže súd vyhodnotil oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti jednotlivých Úverov ako neúčinné. V prevyšujúcej časti požadovaného úroku z omeškania bol teda žalobný návrh žalobcu zamietnutý.

30. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP, a to v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a podľa zásady pomerného úspechu v spore. Úspech žalobcu predstavoval 28 % a jeho neúspech 72 %, a preto by mal žalovaný vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 44 % (rozdiel medzi pomerom úspechu a neúspechu). Nakoľko však žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, tak súd mu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

- 2 - 34Csp/7/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané a treba ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Exekúciu tohto rozsudku je možné vykonať podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.